

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Kuchynky a soudců JUDr. Václava Roučky a Mgr. Jaroslava Škopka ve věci

žalobce: **V.X.D.** , narozený dne ...
adresa: ...
zastoupený advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Příkop 834/8, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**
sídlem Loretské nám. 5, 118 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 12. 12. 2017, č.j. 121448/2017-OPL

takto:

- I. Rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 12. 12. 2017, č.j. 121448/2017-OPL, a usnesení Velvyslanectví České republiky v Hanoji ze dne 26. 10. 2017, č.j. 3183/2017-HANOI-IIa, se zrušují a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 11 228 Kč k rukám zástupce žalobce Mgr. Marka Sedláka do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Usnesením ze dne 26. 10. 2017, č.j. 3183/2017-HANOI-IIa, Velvyslanectví České republiky v Hanoji zamítlo žádost o upuštění od osobního podání žádosti o zaměstnaneckou kartu, kterou podal žalobce dne 26. 9. 2017, a v důsledku zamítnutí žádosti o upuštění od osobního podání zastavilo řízení o žádosti žalobce o zaměstnaneckou kartu podle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění účinném od 15. 8. 2017 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Proti tomuto usnesení podal žalobce rozklad. Rozhodnutím ze dne 12. 12. 2017, č.j. 121448/2017-OPL, ministr zahraničních věcí rozklad žalobce zamítl a rozkladem napadené usnesení potvrdil.

Žaloba

2. V žalobě se uvádí, že žalobce byl dne 26. 9. 2017 na základě sjednaného termínu v tzv. systému Visapoint pro podání žádosti o krátkodobé schengenské vízum vpuštěn v úředních hodinách do vnitřních prostor Velvyslanectví České republiky v Hanoji. Registraci k podání krátkodobého schengenského víza žalobce využil k zajištění vstupu, protože registraci k podání žádosti o dlouhodobý pobyt mu tzv. systém Visapoint neumožnil. V podací místnosti velvyslanectví žalobce osobně na úředním formuláři s příslušnými náležitostmi podal svoji žádost o dlouhodobý pobyt – zaměstnaneckou kartu. Tato žádost byla i s náležitostmi žalobci vrácena zpět spolu se stejnopisem usnesení velvyslanectví o nepřijatelnosti této žádosti. Vzápětí žalobce osobně podal žádost o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o dlouhodobý pobyt – zaměstnaneckou kartu podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, kterou odůvodnil nemožností registrace v tzv. systému Visapoint, což doložil několika doklady o neúspěšných pokusech o registraci k podání žádosti o dlouhodobý pobyt – zaměstnaneckou kartu. Současně s tím opět podal svoji žádost o dlouhodobý pobyt – zaměstnaneckou kartu.
3. 1) Žalobce především namítá, že postupoval v souladu s právní úpravou účinnou od 15. 8. 2017 a že v souladu s názory vyjádřenými v judikatuře správních soudů bylo povinností Velvyslanectví ČR v Hanoji od povinnosti osobního podání žádosti upustit.
4. 1a) Novela zákona o pobytu cizinců, která nabyla účinnosti dne 15. 8. 2017, zaručuje cizincům, kteří mají jakýkoliv důvod, proč nemohou žádost podat osobně, podat žádost jiným způsobem a zahájit řízení o ní. V rámci takto zahájeného řízení je pak přezkoumáno, zda důvody pro prominutí osobního podání uváděné cizincem jsou dostatečně závažné a objektivní. Od účinnosti této novely tedy cizinci, kteří z důvodů spočívajících na straně zastupitelského úřadu nemohou žádost podat osobně, nemusejí využívat k podání žádosti alternativní „kreativní“ způsoby. Žalobce tedy využil jediný možný zákonný postup, jak dosáhnout zahájení řízení v případě, že má objektivní doložitelné důvody, proč nemůže žádost podat osobně. Zároveň v souladu s požadavky zákona doložil důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti.
5. 1b) Z judikatury vyplývá, že při existenci a prokázání objektivních důvodů zastupitelský úřad od povinnosti osobního podání upustit musí (viz rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 21. 12. 2016, sp. zn. 57 A 53/2015, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2017, sp. zn. 10 Azs 97/2017).
6. 1c) V rozsudcích rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č.j. 10 Azs 153/2016-52 a č.j. 7 Azs 227/2016-36, se opakovaně zdůrazňuje, že každý, tedy i žadatelé o pobytové oprávnění mají právo na přístup ke správnímu orgánu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Toto právo v sobě zahrnuje předvídatelné a

běžným žadatelem obvykle splnitelné procedurální podmínky podání a vyřízení žádosti, k nimž je nutno počítat i možnost podat žádost v reálném čase a lidsky důstojným způsobem. Dva a půl měsíce po zveřejnění obou rozsudků Velvyslanectví ČR v Hanoji na své úřední desce dne 23. 8. 2017 zveřejnilo informaci, že „... žadatel je v souladu s § 169f zákona č. 326/1999 Sb. (...) povinen si předem sjednat termín osobního podání žádosti o udělení dlouhodobého víza nebo žádosti o vydání povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu prostřednictvím systému Visapoint“. Žalobce se opakovaně marně pokoušel v systému Visapoint registrovat k podání žádosti o dlouhodobý pobyt, avšak systém vždy odpověděl, že žádné termíny nejsou volné a že se má o registraci pokusit později. Je tedy zřejmé, že velvyslanectví na své úřední desce zveřejnilo způsob sjednání termínu pro podání žádosti prostřednictvím systému Visapoint, který však není stanoven zákonem a který navíc registraci fakticky neumožňuje. Ke dni 31. 10. 2017 provoz systému Visapoint skončil. Tím ovšem došlo k situaci, kdy žalobce ještě v den podání své žádosti byl vyžadováním registrace v tzv. systému Visapoint poškozen a donucen k podání žádosti způsobem, který nakonec vedl k podání této žaloby.

7. 2) Důvodem pro prominutí osobního podání žádosti může být cokoli, co žadateli v osobním podání žádosti o konkrétní pobytové oprávnění brání, tedy i situace, která nastala v případě žalobce, který se sice osobně dostavit může, ale nebyl schopen se zaregistrovat v tzv. systému Visapoint k podání žádosti o dlouhodobý pobyt, bez čehož mu velvyslanectví odmítlo uznat žádost o zaměstnaneckou kartu jako platně osobně podanou v souladu se zákonem a označilo ji na nepřijatelnou, přestože žalobce ji osobně ve fyzickém smyslu tohoto slova podal.
8. 3) Žádost o pobyt je nepřijatelná podle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců pouze v případě, kdy cizinec nedodrží způsob sjednání termínu pro podání žádosti, který stanoví zákon o pobytu cizinců. V návaznosti na toto ustanovení však zastupitelský úřad nemůže na své úřední desce zveřejnit jakýkoli způsob sjednání termínu podle vlastního uvážení, ale pouze takový způsob, který je výslovně stanoven zákonem o pobytu cizinců. Povinnost registrace prostřednictvím systému Visapoint není a nebyla, jakožto způsob sjednání termínu osobního podání žádosti, v zákoně o pobytu cizinců stanovena. Velvyslanectví ČR v Hanoji nebylo oprávněno stanovit povinnost sjednání termínu pro podání žádosti tímto způsobem, a to zvláště za situace, kdy už od počátku června 2017 byly vady fungování systému Visapoint ve zveřejněných rozsudcích rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu dostatečně jasně označeny.
9. 4) Zákon o pobytu cizinců v § 169d odst. 2 uvádí jako jednu z podmínek osobního podání žádosti, aby byla podána „v době určené pro jednotlivé druhy a účely pobytových oprávnění“. Neuvádí však, kdo, jakým způsobem a v jakém rozsahu je oprávněn tuto dobu stanovit. Vzhledem k čl. 36 odst. 1 a 4 Listiny základních práv a svobod je zřejmé, že tuto dobu není oprávněn neformálně a svévolně stanovit zastupitelský úřad např. v rámci informace o svých úředních hodinách. Pokud tak zastupitelský úřad učiní, jedná se z jeho strany o nezákonný a protiústavní postup, který není pro žadatele závazný. Velvyslanectví ČR v Hanoji „určuje“ dobu pro podání žádostí o jednotlivé druhy pobytových oprávnění právě takovým svévolným a neformálním způsobem, pouze jako informaci v rámci zveřejněných úředních hodin. To má za následek, že na Velvyslanectví ČR v Hanoji není doba pro podání jednotlivých druhů a účelů pobytových oprávnění vůbec určena a žadatelé tedy mohou své žádosti podat účinně osobně kdykoliv v pracovní době velvyslanectví. Žalobce tedy splnil všechny zákonné podmínky osobního podání žádosti (§

169d odst. 2 věta první zákona o pobytu cizinců).

10. 5) Správní orgány zdůrazňují, že žalobce důvodnost své žádosti o upuštění od osobního podání žádosti o pobyt doložil pouze několika bezúspěšnými pokusy o registraci v tzv. systému Visapoint k podání žádosti o zaměstnaneckou kartu. Žalovaný však opomíjí, že problém je už v samotné skutečnosti, že na žalobci byla vynucována registrace v systému, který připouštěl neúspěšnost registrace. Systém byl nastaven tak, že žadatel nevěděl, zda se volný termín uvolní následující minutu nebo až za několik dní. Takový systém registrace byl protiústavní z důvodů, které jsou popsány v rozsudcích rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu. Správním orgánům navíc v době jejich rozhodování již z jejich úřední činnosti bylo známo, že stejným způsobem jako žalobce podávají žádosti i další klienti zástupce žalobce, kdy každý z nich dokládá jiné bezúspěšné pokusy o registraci, které ve svém souhrnu pokrývají delší časové období a jsou jich desítky.
11. 6) Žalovaný v napadeném rozhodnutí připouští, že tzv. systém Visapoint ve skutečnosti sloužil především k tomu, aby bylo možno omezit počet podávaných žádostí. K tomu žalobce uvádí, že provádět tímto způsobem „regulaci migrace“ nebo „filtraci zájemců“ o pobyt v České republice odporuje zákonu. Především tento systém není transparentní. Není zřejmé, na základě jakých kritérií, jakým způsobem a kdo nastavuje počet žadatelů, kterým bude na Velvyslanectví ČR v Hanoji umožněno osobně podat žádost o pobyt. Dále se tím fakticky zavedla diskriminace na základě státní příslušnosti. Většina občanů Vietnamu nemá povolen pobyt v jiném státě ani cestovní doklad jiného státu. Musí proto svoji pobytovou žádost podat na Velvyslanectví ČR v Hanoji. Občané různých států jsou tak diskriminováni, protože pro každý zastupitelský úřad ČR může být „filtrace zájemců“ o pobyt nastavena jinak. Přístup ke správnímu orgánu a právo na podání žádosti je základním lidským právem podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. „Filtrace zájemců“ o pobyt tak toto ustanovení porušuje, je diskriminující a je v rozporu s čl. 4 uvedené Listiny. Z ustanovení § 169d odst. 2, § 169f a § 169h zákona o pobytu cizinců nevyplývá oprávnění orgánu veřejné moci bránit občanům Vietnamu v osobním podání žádosti o pobyt či vízum a tím je omezovat v právu zaručeném v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Pokud zákon pro žadatele stanoví povinnost osobního podání žádosti, vyplývá z toho zároveň povinnost pro zastupitelské úřady a žalovaného zorganizovat svoji činnost tak, aby žadatelé měli možnost své žádosti osobně podat v přiměřeném čase, lidsky důstojným způsobem atd. Ani novela zákona o pobytu cizinců tedy nic nezměnila na platnosti názorů obsažených v rozsudcích rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č.j. 10 Azs 153/2016-52 a č.j. 7 Azs 227/2016-36. Žalobce proto považuje postup pro podání žádosti, který zvolil, za správný a zákonný, protože jinak by vzhledem k „filtraci“ žadatelů jeho šance na podání žádosti byla minimální. Na žalobcovu žádost o dlouhodobý pobyt – zaměstnaneckou kartu se vztahuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/98/EU ze dne 13. prosince 2011 o jednotném postupu vyřizování žádostí, o jednotné povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a o společném souboru práv pracovníků ze třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě, která nepřipouští, aby členské státy regulovaly počet podaných žádostí za účelem zaměstnanecké karty tím způsobem, že žadateli žádost podat vůbec podat neumožní (viz čl. 4 odst. 1 této směrnice).

Vyjádření žalovaného

12. V úvodní poznámce žalovaný konstatoval, že samotnou podstatou víza jakožto pobytového oprávnění je regulace vstupu na území státu pobytu. Tato regulace se

neaplikuje plošně, nýbrž selektivně, s ohledem na vlastní zájmy a v daném čase a v dané zemi existující podstatné okolnosti (např. stupeň migračních rizik). Regulace je o to důležitější u titulů, které jsou obecně nazývány jako „nenárokové“, tj. tam, kde se jedná ve své podstatě o ekonomicky motivovanou migraci. Tyto závěry plně potvrzuje Směrnice 2011/98/ES ze dne 13. 12. 2011, která v čl. 8 odst. 3 výslovně potvrzuje právo státu nepřijmout ke zpracování/neumožnit přijetí takové žádosti, resp. odmítnout přijetí takové žádosti, která může být považována za nepřipustnou z důvodu stanovení objemu vstupů přijímaných státních příslušníků třetích zemí přicházejících za účelem výkonu zaměstnání.

13. K bodu 1a) žaloby žalovaný uvedl, že účelem, pro který byla novelizace zákona č. 326/1999 Sb. (pod č. 222/2017 Sb.) přijata, bylo stanovit pevná pravidla právě proto, aby nedocházelo k obcházení povinnosti osobní účasti, přičemž možnost upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o pobytový titul na základě správního uvážení zastupitelského úřadu byla v zákoně obsažena již dříve a na této možnosti novelizace nic neměnila. V § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců dal zákonodárce zastupitelskému úřadu možnost v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. V takových případech se logicky nepředpokládá, že se žadatel skutečně osobně dostaví a řízení je podle dikce § 169d odst. 3 skutečně zahájeno dnem, kdy žádost (nepodaná osobně) dojde zastupitelskému úřadu, např. poštou. V daném případě však taková situace nenastala, protože žalobce se na zastupitelský úřad osobně ve fyzickém smyslu dostavil k podání žádosti o jiný pobytový titul, než mu umožnila registrace, a teprve po jejím odmítnutí podal žádost o upuštění od osobního podání, v níž za objektivní důvod pro upuštění vydával nemožnost registrace v systému Visapoint. Jeho osobní fyzická přítomnost na zastupitelském úřadě tak pojmově vylučuje možnost pro zastupitelský úřad, aby od povinnosti osobního podání upustil.
14. K bodu 1b) žaloby se žalovaný vyjádřil tak, že změna, kterou novelizace oproti předchozí právní úpravě přináší, spočívá v tom, že zákon výslovně vyžaduje, aby cizinec důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání doložil. Existenci objektivních důvodů posuzuje zastupitelský úřad v rámci správního uvážení s ohledem na místní podmínky (v daném čase a dané zemi podstatné okolnosti) při respektování rovnosti účastníků. Pokud zastupitelský úřad určité důvody vyhodnotí jako objektivní důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o pobyt, pak v souladu se zásadou rovnosti musí od povinnosti osobního podání žádosti upustit u všech účastníků, kteří takové důvody prokáží. Upuštění od povinnosti osobního podání je řešením subsidiárním, k němuž lze přistoupit pouze ve výjimečných případech, zatímco osobní podání žádosti je zákonem preferovaná varianta. Žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání může zastupitelský úřad vyhovět na základě správního uvážení, jestliže shledá daný případ jako odůvodněný konkrétními okolnostmi skutečně znemožňujícími toto podání a nesoucími pro žadatele, resp. jeho zákonného zástupce, nepřiměřenou zátěž (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2016, sp. zn. 10 Azs 219/2015, bod 26). Je tedy třeba zdůraznit, že, posouzení odůvodněnosti konkrétního případu upuštění od povinnosti osobního podání žádosti je vždy věcí úvahy zastupitelského úřadu. V konkrétním případě je navíc argumentace judikaturou Krajského soudu v Plzni a Nejvyššího správního soudu nepřipadná, protože se týkala situace nezletilé žadatelky o pobyt, kdy se její zákonní zástupci nemohli osobně dostavit k podání žádosti. Žalobcem tvrzené důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání, spočívající v několika neúspěšných pokusech získat registraci v systému Visapoint, nebyly natolik závažné a výjimečné, že by upuštění od povinnosti osobního podání

odůvodňovaly.

15. K bodu 1c) žaloby žalovaný uvedl, že v době podání žádosti žalobcem zveřejnil ZÚ Hanoj na úřední desce, že žadatel je povinen si předem sjednat termín osobního podání žádosti prostřednictvím systému Visapoint. Zákonné zmocnění pro zastupitelský úřad určit, jakým způsobem si žadatel musí sjednat termín osobního podání žádosti, představuje ustanovení § 169f zákona o pobytu cizinců. To, že žadatel nemohl získat přes systém Visapoint termín k podání žádosti, zatímco jiný žadatel ano, svědčí naopak tomu, že systém Visapoint BYL funkční, protože plnil svoji regulační (filtrační) funkci. Skutečnost, že se žadateli nepodařilo zaregistrovat z důvodu nedostatku volných termínů a tedy bez vlastního zavinění, neruší správnost postupu zastupitelského úřadu, který musel takovou žádost posoudit jako nepřijatelnou. Pokud je počet termínů k podání žádosti o určitý pobytový titul omezený a v důsledku toho se k podání žádosti nemohou zaregistrovat všichni zájemci o tento pobytový titul, znamená to, že zájem je mnohem vyšší, než by odpovídalo kapacitním možnostem zastupitelského úřadu všechny žádosti zpracovat, a že dotčený systém pouze plní funkci, pro kterou byl zaveden, tedy funkci filtrace zájemců o pobyt v České republice.
16. K bodu 2) žaloby se žalovaný vyslovil tak, že důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání posuzuje vždy zastupitelský úřad na základě svého správního uvážení a musí se jednat o důvody, které žadateli objektivně brání v tom dostavit se fyzicky k osobnímu podání žádosti. V praxi se jedná zejména o důvody zdravotní nebo sociální. Nemůže se však jednat o důvody tkvící v tom, že žadatel nebyl úspěšný v získání termínu prostřednictvím registračního systému, který, viděno jeho pohledem, údajně neplní svoji funkci. Zákon blíže podmínky pro upuštění od povinnosti osobního podání nespecifikuje záměrně s cílem umožnit státním orgánům diferencovaný přístup k žadatelům o pobytová oprávnění s ohledem na odlišné v daném čase a dané zemi podstatné okolnosti. Podmínka osobní přítomnosti se v dané souvislosti navíc váže k žádosti, k jejímuž podání si žadatel předem sjedná termín osobního podání, nikoli k žádosti jiné, kterou žadatel podá až na místě. Z okolností v dotčené věci tedy nelze fyzickou přítomnost žadatele na zastupitelském úřadě považovat za splnění podmínky osobní přítomnosti ve smyslu § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců.
17. K bodu 3) žaloby žalovaný uvedl, že zákon o pobytu cizinců způsob sjednání termínu pro podání žádosti o pobytová oprávnění stanoví, a to tím, že v § 169f zmocňuje zastupitelský úřad, aby při zvážení místních podmínek určil, jakým způsobem má žadatel žádost podat. Ustanovení § 169f v kombinaci s § 169d zákona o pobytu cizinců tedy představuje zákonné zmocnění pro zastupitelský úřad určit, jakým způsobem si žadatel musí sjednat termín osobního podání žádosti. ZÚ Hanoj pak určil, že tímto způsobem je registrace prostřednictvím systému Visapoint. Tento způsob pak byl pro žadatele závazný, a pokud jej žadatel nerespektoval, dal zákon zastupitelskému úřadu v § 169h možnost žádost vyhodnotit jako nepřijatelnou.
18. K bodu 4) žaloby se žalovaný vyjádřil tak, že zákonodárce ponechal na zastupitelském úřadu organizaci způsobu podávání žádostí (§ 169d odst. 2 ve spojení s § 169f zákona o pobytu cizinců). Učinil tak zcela záměrně, a to z legitimního důvodu týkajícího se místních rozdílů. Vzhledem k tomu, že objektivně existují velké rozdíly mezi zeměmi týkající se poptávaného počtu žádostí, přístupu žadatelů, jazykový možnosti úřadu, jazykových znalostí žadatelů, snah o obcházení stanovených pravidel ze strany žadatelů atd., musí být nutně i způsob organizace vízové agendy na konzulárních úřadech České

republiky v zahraničí rozdílný. Zákonodárce použitou konstrukcí neporušil zásadu rovnosti, ani se nedopustil diskriminace na základě státní příslušnosti, jelikož zajistil, že na rozdílné situace se budou aplikovat rozdílná pravidla, a to s ohledem na značně rozdílné podmínky při výkonu vízové agendy v jednotlivých třetích zemích. Opatření spočívající v ponechání rozhodování o organizaci náběru žádostí na zastupitelském úřadu se proto jeví jako přiměřené a správné. Ze shodných premis ostatně vychází i zacházení s příslušníky třetích států v rámci nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009, o kodexu Společenství o vízech (Vízový kodex). Žalovaný se odvolává na stanovisko generálního advokáta P. Mengozziho ve věci C-84/12 Rahmanian Koushakaki proti Bundesrepublik Deutschland. I v tomto případě lze závěry pro víza vztáhnout i na pobytové tituly. Způsob organizace podávání žádostí o pobytová oprávnění stanovený zákonem o pobytu cizinců není svévolný, sleduje legitimní cíl a volí k jeho dosažení přiměřené prostředky. Tento způsob organizace není v rozporu s Listinou základních práv a svobod, resp. s ústavním pořádkem. Požadavek stanovený v čl. 36 odst. 1 a 4 uvedené Listiny je beze zbytku naplněn ustanovením § 169d odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Toto ustanovení ukládá žadatelům o jednotlivá pobytová oprávnění 1. aby se k podání žádosti dostavili osobně ke správnímu orgánu, z kterého má být žádost podána, 2. aby žádost podali osobě přímo podílející se na výkonu pravomoci správního orgánu a 3. aby se dostavili v době určené pro jednotlivé druhy a účely pobytových oprávnění. Úprava těchto záležitostí je zákonodárcem záměrně ponechána na veřejnoprávní metodě regulace činnosti správního orgánu (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, sp. zn. 10 Azs 153/2016, bod 101).

19. K bodu 5) žaloby žalovaný uvedl, že novela zákona o pobytu cizinců č. 222/2017 Sb. prostřednictvím ustanovení § 169d odst. 2, § 169f a § 169b výslovně zmocňuje zastupitelské úřady k provádění regulace podávaných žádostí o dlouhodobá víza nebo žádostí o pobytové tituly již na zastupitelských úřadech. Zatímco rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve své judikatuře ze dne 30. 5. 2017 vychází z předpokladu, že selekci žadatelů bude provádět Ministerstvo vnitra tím, že většině žádostí o dotčený typ pobytového oprávnění nebude vyhověno (bod 93 rozsudku ve věci 10 Azs 153/2016), vyjádřil zákonodárce uvedenou novelou výslovně vůli ponechat takovou selekci na zastupitelských úřadech. Jinými slovy, zákonodárce stanovil, že nikoli každý má právo na podání žádosti, ale pouze ten, kdo vyhoví požadavku na sjednání termínu osobního podání žádosti, představující filtrační nástroj počtu žadatelů a naplňující tak základní funkci víz jako opatření migrační politiky státu. S ohledem na skutečnost, že soudce je při svém rozhodování vázán pouze zákonem, nelze na nově vzniklou právní situaci aplikovat pravidlo judikované Nejvyšším správním soudem za již překonaného právního stavu.
20. K bodu 6) žaloby se žalovaný vyslovil tak, že pravomoc regulovat (filtrovat) počet podávaných žádostí o víza či pobyty vyplývá ze systematiky § 169d odst. 2, § 169f a § 169h zákona o pobytu cizinců, které stanoví podmínky pro podání žádosti o vízum či pobyt a v případě jejich nesplnění dávají zastupitelskému úřadu pravomoc řízení o žádosti nezhájít. To, že Visapoint či telefonické objednávání nenabízejí takový počet termínů, které by byly schopny uspokojit všechny žadatele, v konečném důsledku znamená, že někteří žadatelé termín získají a jiní ne. Jde o důsledek zákonné možnosti zastupitelského úřadu zorganizovat si systém podávání žádostí podle místních podmínek (§ 169d odst. 2 ve spojení s § 169f zákona o pobytu cizinců). Jestliže se v daném případě žalobce sice dostavil na ZÚ Hanoj, avšak na základě registrace na žádost o krátkodobé schengenské vízum, nesplnil podmínku osobní přítomnosti k podání žádosti a navíc se nedostavil v době

určené pro jednotlivé druhy a účely pobytových oprávnění. To, podle jakých kritérií, jakým způsobem a kdo nastavoval počet žadatelů v systému Visapoint, záviselo na kapacitách příslušného zastupitelského úřadu pro zpracování žádostí o pobytové tituly, které se v prvé řadě odvíjí od systemizace služebních a pracovních míst schvalovaných každoročně vládou podle § 17 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě. Dalšími faktory, které dotčenou kapacitu ovlivňují, jsou míra připravenosti žadatelů pro osobní podání žádosti, včetně kompletnosti náležitostí žádostí, komunikační schopnosti žadatelů, jakož i náročnost zpracování žádostí o jednotlivé pobytové tituly. V neposlední řadě kapacitu zastupitelského úřadu ovlivňuje i bezpečnostní situace. Kapacitu ZÚ v Hanoji pro zpracování pobytových žádostí rovněž významně ovlivňoval počet žádostí podávaných tzv. alternativním způsobem. Systém Visapoint po zadání počtu žádostí, které bylo v kapacitních možnostech příslušného zastupitelského úřadu vyřídit, pak přiděloval termíny k osobnímu podání žádosti automaticky, bez jakékoliv možnosti vnějšího ovlivnění. Směrnice 2011/98/ES ze dne 13. 12. 2011 neharmonizuje procesní aspekty podávání žádostí, resp. příslušná právní úprava postupu při podávání žádostí o víza či pobyty je věcí vnitrostátního práva. Ustanovení čl. 8 odst. 3 Směrnice předpokládá právo členského státu regulovat množství osob, které v tomto režimu budou přijaty na území členského státu. Směrnice tak výslovně potvrzuje právo státu nepřijmout ke zpracování/neumožnit přijetí takové žádosti, resp. odmítnout přijetí takové žádosti. Nelze tudíž shledat za odporující Směrnici, když v důsledku procesních náležitostí podání žádosti stanovených vnitrostátním právem a kapacitních možnostech zastupitelského úřadu je v případě přebytku po určitých pobytových titulech přijat jen určitý (omezený) počet žádostí. Ustanovení čl. 4 odst. 3 Směrnice, podle něhož „jednotným postupem vyřizování žádostí není dotčen postup pro udělování víz, který může být vyžadován pro první vstup“, umožňuje členskému státu jednotný postup nepoužít.

21. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Posouzení věci krajským soudem

22. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
23. Žaloba je důvodná.
24. Soud neprovedl žádný z žalobcem navržených důkazů, neboť jejich provedení nebylo nezbytné k posouzení důvodnosti žaloby.
25. V přezkoumávané věci jde o posouzení toho, zda správní orgány postupovaly správně, když podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců (ve znění účinném od 15. 8. 2017) zamítly žádost žalobce o upuštění od osobního podání žádosti o zaměstnaneckou kartu a v důsledku zamítnutí žádosti o upuštění od osobního podání zastavily řízení o žádosti žalobce o zaměstnaneckou kartu.
26. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalobce se zaregistroval v systému Visapoint k podání žádosti o krátkodobé schengenské vízum, ačkoli jeho záměrem bylo podání žádosti o zaměstnaneckou kartu. Při osobní návštěvě ZÚ Hanoj dne 26. 9. 2017 předal pověřenému pracovníku ZÚ Hanoj žádost o krátkodobé schengenské vízum. Poté žadatel předložil žádost o zaměstnaneckou kartu spolu s žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání. Žádost o zaměstnaneckou kartu vyhodnotil zastupitelský úřad jako nepřijatelnou, neboť si žadatel nesjednal termín k podání žádosti a žádost nebyla podána osobně. Učinil o tom záznam do spisu a o důvodech nepřijatelnosti vyrozuměl žadatele

písemně formou „záznamu o usnesení“, který byl zmocněnému zástupci vrácen poštou. Proti usnesení ZÚ Hanoj ze dne 26. 10. 2017, č.j. 3183/2017-Hanoj-IIIa, podal žadatel rozklad, ve kterém se dožadoval zrušení napadeného usnesení a vrácení věci ZÚ Hanoj k novému projednání. V něm žalobce uvádí, že osobní podání žádosti o zaměstnaneckou kartu (spolu s žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti) bylo z jeho strany v daném období jedinou možností, jak osáhnout přijetí jeho žádosti o zaměstnaneckou kartu. S odvoláním na marné pokusy žadatele o registraci v systému Visapoint pro podání žádosti o zaměstnaneckou kartu dovozuje, že ZÚ Hanoj tímto od žadatele vynucuje splnění povinnosti, která je reálně nesplnitelná nebo splnitelná jen obtížně, což je v rozporu s ústavním pořádkem. Žadatel dále uvádí, že v důsledku nefunkčnosti systému Visapoint a nemožnosti získat termín k podání žádosti nebylo možné podat žádost v reálném čase a lidsky důstojným způsobem. Postup ZÚ Hanoj pak označuje za rozporný s judikaturou Nejvyššího správního soudu, zejména s rozsudkem jeho rozšířeného senátu ze dne 30. 5. 2017, č.j. 10 Azs 153/2016-52.

27. Ustanovení § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců (ve znění účinném od 15. 8. 2017) zní: *„Žádost o udělení dlouhodobého víza, s výjimkou diplomatického nebo zvláštního víza, žádost o prodloužení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území a žádost o vydání povolení k dlouhodobému, přechodnému nebo trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně.“*
28. Ustanovení § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců (ve znění účinném od 15. 8. 2017) zní: *„Zastupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Řízení je v případě podle věty první zahájeno dnem, kdy žádost došla zastupitelskému úřadu. Neupustí-li zastupitelský úřad v případě podle věty první od povinnosti osobního podání žádosti, řízení o žádosti usnesením zastaví. Zastupitelský úřad může od povinnosti osobního podání žádosti upustit také bez uvedení důvodů cizincem, jsou-li mu důvody pro toto upuštění známy z jeho úřední činnosti, nebo může učinit na své úřední desce prohlášení, že od povinnosti osobního podání žádosti upouští pro určitý druh žádostí o pobytová oprávnění podaných v budoucnu, a to zejména v případech, pokud je cizinec nebo jeho zaměstnavatel účastníkem vládou schváleného programu.“*
29. Žalovaný v prvé řadě argumentoval změnou právní úpravy, ke které došlo tím, že novelou provedenou zákonem č. 222/2017 Sb. byla s účinností od 15. 8. 2017 do zákona o pobytu cizinců vložena ustanovení § 169d, 169f a 169h. Tato ustanovení upravují osobní podání žádosti o udělení víza (§ 169d odst. 1 a 2), povinnost žadatele předem si sjednat termín osobního podání žádost způsobem zveřejněným zastupitelským úřadem na úřední desce (§ 169f) a institut nepřijatelnosti žádosti (§ 169h).
30. Nejvyšší správní soud v obdobné věci došel v rozsudku ze dne 25. 10. 2018, č.j. 4 Azs 249/2018-49, k tomuto závěru: *„Rozhodnutí rozšířeného senátu NSS (rozsudek ze dne 30. 5. 2017, č.j. 10 Azs 153/2016-56, a usnesení ze dne 30. 5. 2017, č.j. 7 Azs 227/2016-36), ze kterých krajský soud při posouzení věci vycházel, byla vydána před účinností výše uvedené novely. To však neznamená, že by ze závěrů uvedených v těchto rozhodnutích nebylo možné v posuzované věci vycházet, neboť závěry rozšířeného senátu ve vztahu ke způsobu podání žádosti o pobytová oprávnění jsou obecně platné a je k nim třeba přihlížet při interpretaci relevantní právní úpravy v zákoně o pobytu cizinců. Další důvod, pro který je třeba z těchto závěrů vycházet také v posuzované věci, spočívá v tom, že se týkají konkrétně systému Visapoint, o kterém stěžovatel tvrdí, že v něm žalobkyně měla registrovat pro podání své žádosti o pobytové oprávnění.“*

31. Z vyjádření žalovaného k žalobě plyne, že žalobce si měl sjednat termín podání žádosti pro dotčený druh a účel pobytu prostřednictvím systému Visapoint.
32. K systému Visapoint zaujal Nejvyšší správní soud v rozsudku rozšířeného senátu ze dne 30. 5. 2017, č.j. 10 Azs 153/2016-52, publ. pod č. 3601/2017 Sb. NSS, tento klíčový názor: „[92] ... pravou podstatou sporu, který vede žalobkyně, je dlouhodobé a systematické svévolné a neprůhledné jednání veřejné správy při výkonu některých jí zákonem svěřených kompetencí. Desítky žalob ve správním soudnictví by bývaly nemusely být podány, kdyby veřejná správa umožnila na zastupitelských úřadech podávat žádosti o příslušná pobytová oprávnění tak, aby všichni, kdo o to měli zájem, mohli tento úkon přiměřeně komfortním způsobem a v reálném čase učinit. [93] Nejvyšší správní soud si je vědom, že zejména v zemích, kde existuje vysoký tlak poptávky po zaměstnání v České republice nad nabídkou, kterou je Česká republika z politických, společenských a ekonomických důvodů ochotna akceptovat (typicky Vietnam či Ukrajina), musí existovat systém, který efektivně, tedy zejména za únosných nákladů, jež ponese český stát, dokáže zvládnout velkou masu žádostí o pobytová oprávnění nejrozličnějšího druhu, z nichž převážné většině nebude vyhověno. Česká republika má v zásadě neomezený prostor k úvaze, nakolik umožní státním příslušníkům té či oné země pracovat či vyvíjet jinou aktivitu v České republice; svou praxi v tomto ohledu může měnit podle svých potřeb. Není ani pochyb o tom, že právě v zemích jako Vietnam či Ukrajina se nabízí ke zvládnutí administrace žádostí využití informačních technologií. Tyto technologie však musí být používány způsobem, který strukturuje masu žadatelů podle pravidel, která nejsou svévolná a která pokud možno vyloučí rozhodování o žádostech na základě jiných než racionálních a férových kritérií. Jakýkoli jiný postup, a to v kterékoli fázi administrace žádostí, může být podle okolností nezákonným zásahem, proti kterému se dotčené osoby mohou bránit zásahovou žalobou. [94] ... Požadavek osobního kontaktu žadatele s odpovědnými úředníky České republiky je pro takovéto účely zcela logický a slouží k tomu, aby si Česká republika mohla právě takto ověřit zejména totožnost, motivaci, osobní a další poměry žadatele a na základě toho zvážit bezpečnostní rizika a jiné aspekty související s následným uvážením, zda žadateli má, anebo nemá být vyhověno. Zejména pokud správní orgány adekvátně využívají ustanovení o možnosti upustit od osobního podání žádosti (§ 169 odst. 14 věta druhá, § 170 odst. 1 věta druhá), není důvodu o ústavní konformitě povinnosti osobního podání žádostí o některá povolení k pobytům či o některá víza jakkoli pochybovat. Po státu je však nutno požadovat, aby, pokud povinnost osobního podání žádosti stanovil, také vytvořil adekvátní podmínky pro to, aby tuto povinnost mohli žadatelé o pobyt či víza přiměřeným způsobem splnit. Uvedenou povinnost totiž stát nesmí zneužívat k jiným účelům, než kvůli nimž byla do zákonné úpravy vtělena (viz shora citaci z důvodové zprávy k návrhu zákona vyhlášeného pod č. 427/2010 Sb.), zejména ji nesmí zneužívat ke svévolnému faktickému bránění žadatelům své žádosti vůbec podat, a tím k faktickému znemožnění ucházet se o pobytová oprávnění v České republice. [95] Judikatura správních soudů ... v minulosti za situace soustavné nevěle veřejné správy řídit se právními názory správních soudů vyvinula jakési „náhražkové“ a ze systémového pohledu absurdní metody, jak konkrétní žadatele o pobytová oprávnění ochránit tím, že se jim umožní podat příslušné žádosti způsoby jsoucími v řadě ohledů v rozporu se smyslem a účelem právní regulace v zákoně o pobytu cizinců. Takto judikatura dospěla i k závěru, že žádost podaná jako příloha stížnosti proti postupu pracovníka zastupitelského orgánu je žádostí účinně podanou, jakkoli takovéto okolnosti žádosti v podstatě znemožňují prvotní prověření žadatele pracovníkem zastupitelského orgánu v průběhu osobního podání žádosti a prověření klíčových náležitostí žádosti již při jejím podání. Uvedenou judikaturu nutno považovat za nouzovou reakci na dlouhodobě nezákonný postup veřejné správy. [96] S desátým senátem je třeba souhlasit v tom, že musí být od sebe odděleny dva aspekty výše popsané situace. [97] Na jedné straně účinky žádosti „nouzově“ podané způsobem, který je

obecně vzato nežádoucí, avšak který je jedinou účinnou obranou žadatele před nezákonným jednáním veřejné správy spočívajícím v tom, že mu neposkytne v přiměřené lhůtě možnost podání žádosti postupem zákonem standardně předpokládaným. Zde rozšířený senát konstatuje, že závěry judikatury o tom, že žádost je za takovýchto podmínek podána účinně, jsou v podmínkách dosavadního jednání veřejné správy zcela správné a jsou jediným alespoň v určité míře účinným nástrojem k ochraně práva žadatelů na to, domáhat se stanoveným postupem svého práva u správního orgánu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Dokud veřejná správa svůj přístup zásadně nezmění, není důvodu na nich cokoli měnit. [98] Dalším aspektem věci je však samotné nezákonné jednání veřejné správy spočívající v řadě dílčích nezákonných postupů. V první řadě je nezákonným zásahem již samotná nemožnost získat v přiměřené době termín pro osobní podání žádosti; pokud vskutku k takovému stavu dochází, a to ať již jakýmkoli konkrétními mechanismy (tj. za využití systému Visapoint tam, kde zákon k jeho užití zastupitelský úřad opravňuje, i použitím jiných způsobů určení termínu pro osobní podání žádosti tam, kde povinnost předem si sjednat termín podání žádosti nelze žadateli uložit), jde nepochybně o nezákonný zásah zastupitelského úřadu do práva žadatelů na to, aby jejich žádost byla v přiměřené lhůtě přijata a posouzena. Na tuto prvotní nezákonnost navazuje podle poznatků plynoucích z jiných obdobných věcí již řešených Nejvyšším správním soudem jednání konkrétních pracovníků, jímž je žadatelům bráněno podat žádost bez předchozí (fakticky podle tvrzení žadatelů nemožné) registrace v systému Visapoint. Tato jednání mohou podle okolností být rovněž nezákonným zásahem, například již jen proto, že u konkrétního pobytového oprávnění nemusí ze zákona plynout povinnost žadatele předem si sjednat termín podání žádosti uložená mu zastupitelským úřadem, anebo proto, že jsou fakticky pokračováním předchozího šikanózního způsobu využití systému Visapoint ve vztahu k žadatelům o ta pobytová oprávnění, u nichž by požadavek předem si sjednat termín podání žádosti byl přípustný. [99] Tím, že na žádost žadatele musí zastupitelský úřad s ohledem na judikaturu správních soudů i v některých případech nestandardního způsobu jejího podání hledět jako na řádně podanou, nejsou ještě bez dalšího „smazány“ případné nezákonnosti, jichž se v souvislosti s procesem podání žádosti veřejná správa mohla dopustit. Proto není ani důvodu k tomu a priori vyloučit ochranu proti takovémuto eventuálním nezákonnostem cestou žaloby na ochranu před nezákonným zásahem. [100] Názor prvního senátu, že zásah do práv, proti kterému by bylo možno se bránit zásahovou žalobou, za dané situace nenastal, jestliže na podání žádosti učiněné nestandardním způsobem je třeba hledat jako na účinné, proto není správný. [101] Závěrem rozšířený senát opakuje to, co Nejvyšší správní soud vyslovil ve stručnosti již ve shora zmíněném rozsudku ze dne 30. 8. 2012, č.j. 8 As 90/2011-62, č. 2756/2013 Sb. NSS. Je na veřejné správě, jakým způsobem „technicky“ uspořádá vyřizování žádostí o nejrůznější pobytová oprávnění tak, aby byla schopna je za přiměřených nákladů zvládat. Musí však v každém případě umožnit žadatelům takové žádosti v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem podat. Je na veřejné správě, zda ke splnění tohoto úkolu využije informační technologie, víceetapovou proceduru posuzování žádostí, prvky náhodného výběru, nástroje ekonomické regulace (správní poplatky v citelné výši) anebo kombinaci některých z těchto či jiných nástrojů. Zvolené nástroje však musí být založeny na racionálních a férových pravidlech a umožňovat průběžnou i následnou kontrolu toho, že nejsou zneužívány či používány svévolně.“

33. S názorem žalovaného, že „na nově vzniklou právní situaci nelze aplikovat pravidlo judikované Nejvyšším správním soudem za již překonaného právního stavu“, se zdejší soud neztotožňuje. Na čem je názor Nejvyššího správního soudu postaven, je patrné z výše provedené obsáhlé citace. Nejvyšší správní soud praxi založenou na systému Visapoint odmítl zásadním způsobem, ke zpochybnění jeho názoru tudíž už pojmově nemůže dojít v případě pouhých dílčích změn [jako je např. žalovaným namítaná změna

zmocnění k provádění regulace (filtrace) podávaných žádostí z Ministerstva vnitra na zastupitelské úřady]. Na požadavku aplikovat uvedený názor Nejvyššího správního soudu na skutečnosti, k nimž došlo v době provozu systému Visapoint, nemůže nic změnit ani to, že od 1. 11. 2017 byl tento systém na všech zastupitelských úřadech ČR pozastaven a nahrazen jiným způsobem registrace. Názor obsažený v rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č.j. 10 Azs 153/2016-52, se tedy vztahuje i na právě projednávanou a rozhodovanou věc.

34. Žalobce doložil, že se v době od 18. 9. 2017 do 25. 9. 2017 celkem pětkrát neúspěšně pokoušel o registraci své žádosti v systému Visapoint. Podle žalovaného tato skutečnost nepředstavuje důvod, aby na tento způsob registrace rezignoval. Krajský soud tento názor žalovaného nesdílí, neboť platí, že systém Visapoint uvolňoval termíny pro registraci žádosti nahodile, což v kombinaci s naprosto nedostačujícím počtem takto uvolňovaných termínů vyústilo v praktickou nemožnost žádost v tomto systému registrovat v přiměřené lhůtě. S ohledem na tento aspekt systému Visapoint nebylo možné zaručit, že žalobce získá termín pro registraci žádosti a mohlo snadno dojít k tomu, že by se žalobci nepodařilo v tomto systému získat termín k podání žádosti několik měsíců, let, či dokonce nikdy. Systém Visapoint vsutku reguloval počet podávaných žádostí, což žalovaný zmiňuje zejména ve vyjádření k žalobě. Činil tak však nepřipustným způsobem, znemožňujícím podat osobně žádost o pobytový titul lidsky důstojným způsobem a v přiměřené době, a byl proto v judikatuře správních soudů opakovaně a dlouhodobě označován jako neodpovídající požadavkům zákona, jak již Nejvyšší správní soud konstatoval např. v rozsudku ze dne 15. 8. 2018, č.j. 4 Azs 150/2018-35.
35. V rozsudku ze dne 25. 10. 2018, č.j. 4 Azs 249/2018-49, tak Nejvyšší správní soud „za naprosto přiléhavý považuje odkaz krajského soudu na závěry uvedené v bodě 39 pod písm. b) již opakovaně citovaného usnesení č.j. 7 Azs 227/2016-36, v němž rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k žádosti o pobytové oprávnění podané na zastupitelském úřadu jiným způsobem než osobně v termínu určeném zastupitelským úřadem k jejímu podání (ať již jej zastupitelský úřad určuje pomocí systému Visapoint nebo jinak), a to z důvodu, že konkrétní podmínky neumožňovaly osobní podání žádosti lidsky důstojným způsobem v přiměřeném čase, uvedl, že „taková žádost je účinně podána, i když nebyla podána osobně, řízení o ní tedy bylo zahájeno, a navíc příslušný orgán nemůže žádosti nevyhovět jen proto, že nebyla podána osobně. Okolnost, zda současně s podáním žádosti jinak než osobně žadatel podal i žádost o upuštění od osobního projednání žádosti, není sama o sobě rozhodná – podstatné je pouze, zda žadatel žádost o dlouhodobý nebo trvalý pobyt či o dlouhodobé vízum podal nikoli osobně proto, že osobní podání žádosti lidsky důstojným způsobem v přiměřeném čase konkrétní podmínky neumožňovaly. Případná s tím spojená žádost o upuštění od osobního projednání žádosti může být však vhodným prostředkem jak tvrdit a osvědčit, že vsutku osobní podání žádosti lidsky důstojným způsobem v přiměřeném čase za konkrétních podmínek nebylo možné.““.
36. S ohledem na výše uvedené se soud ztotožňuje s názorem žalobce, že jím doložená nemožnost získat registraci k podání žádosti v systému Visapoint představuje odůvodněný případ ve smyslu § 169d odst. 3 věty první zákona o pobytu cizinců, kdy nebylo na místě trvat na požadavku osobního podání žádosti po předchozím sjednání termínu k podání žádosti ve smyslu § 169d odst. 1 a 2 ve spojení s § 169f zákona o pobytu cizinců.
37. Výše zmíněné závěry nevyvrací ani argumentace žalovaného, že systém Visapoint měl oporu v § 169f zákona o pobytu cizinců, byl provozován ve 37 destinacích a že se zástupci žalobce podařilo jiného žadatele v systému Visapoint zaregistrovat. Rovněž závěry uvedené

v rozsudcích, na které žalovaný poukazuje, nevyvracejí správnost výše uvedených závěrů o osobním podávání žádostí v souvislosti se systémem Visapoint. V rozsudku ze dne 31. 5. 2011, č.j. 9 Aps 6/2010-106, publ. pod č. 2387/2011 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud zmínil, že regulace a kontrola imigrace musí být prováděná na základě jasně stanovených postupů a pravidel, což je v souladu se závěry učiněnými v rozsudku rozšířeného senátu ze dne 30. 5. 2017, č.j. 10 Azs 153/2016-52. Stejně tomu je v případě rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 5. 2018, č.j. 5 A 187/2017-38, v němž soud zdůraznil, že způsob pro sjednání termínu nesmí být diskriminační. V rozsudku ze dne 23. 2. 2018, č.j. 5 Azs 312/2017-33, Nejvyšší správní soud připustil náročnost provozu zastupitelského úřadu, nikoli však to, že systém Visapoint odpovídal zákonným požadavkům.

Rozhodnutí soudu

38. Jelikož v daném případě došlo k podstatnému porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, soud podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. bez jednání zrušil napadené rozhodnutí pro vady řízení a podle § 78 odst. 3 s. ř. s. ze stejného důvodu zrušil i rozhodnutí (usnesení) správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo, a současně podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
39. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je správní orgán v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Náklady řízení

40. Žalobce, který měl ve věci plný úspěch, má podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. proti žalovanému správnímu orgánu, který ve věci úspěch neměl, právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem v celkové výši **11 228 Kč**, skládající se ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve výši 3 000 Kč, z odměny advokáta za dva úkony právní služby po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu (6 200 + DPH = 7 502 Kč) a z náhrady hotových výdajů – výdajů na vnitrostátní poštovné, místní hovorné a přepravné za dva úkony právní služby po 300 Kč podle § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu (600 + DPH = 726 Kč). Za úkony právní služby podle § 11 odst. 1 advokátního tarifu se považují 1) převzetí a příprava zastoupení a 2) žaloba. Ke splnění povinnosti nahradit náklady řízení bylo žalovanému určeno platební místo podle § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. a stanovena přiměřená lhůta podle § 160 odst. 1 části věty za středníkem o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. (s přihlédnutím k možnostem žalovaného tuto platbu realizovat).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 28. března 2019

JUDr. PhDr. Petr Kuchynka, Ph.D. v.r.
předseda senátu

